

Notes sobre el discerniment eclesial per a la missió en un ambient sinodal

Contingut

01

El discerniment
en comú:
mètode sinodal

02

El discerniment
eclesial:
fonaments
essencials

03

El discerniment
es fa en un ambient
de fe i d'escolta

04

La docilitat
a l'Esperit

05

El combat
espiritual:
la temptació

06

Escolta i acollida
de l'Esperit

07

Les mediacions

08

Necessitat
de l'anàlisi
d'altres ajudes

09

Components
fonamentals
del procés

10

Formació

11

Mètodes per a un
discerniment
en comú

12

Altres mètodes
per al discerniment
eclesial

La Secretaria del Sínode acaba de publicar, el 29 de juny passat, un document, *Pistes per a la fase d'implementació del Sínode* (d'ara endavant: *Pistes*) que pretén oferir ajuts per caminar junts i promoure un diàleg que conduirà l'Església tota cap a l'Assemblea d'octubre de 2028.

En el seu capítol 4 es pregunta: Amb quin mètode i amb quins instruments hem de procedir en la fase d'implementació? I es remet al *Document final* a la seva Part III nn. 81-86 que traça de manera sintètica però incisiva el perfil del discerniment eclesial, és a dir, el mètode propi d'una Església sinodal (*Pistes* 4.1).

Efectivament, l'experiència de tot el procés sinodal ha demostrat com n'és d'important comptar amb un mètode adequat a les temàtiques que s'aborden. Per això, el «mètode sinodal» no es pot reduir a un conjunt de tècniques per gestionar trobades, sinó que constitueix una experiència espiritual i eclesial que implica créixer en una nova manera de ser Església (cf. *Pistes* 4). Amb freqüència, contingut i mètode coincideixen; així trobar-se i dialogar com a germans i germanes en Crist sobre com viure millor les diverses dimensions sinodals de l'Església, ja és una experiència d'Església sinodal.

El *Document final* es refereix a la sinodalitat com «el caminar junts dels cristians amb Crist i cap al Regne, en unió amb tota la humanitat; orientada a la missió, implica reunir-se en assemblea en els diferents nivells de la vida eclesial, l'escolta mútua, el diàleg, el discerniment comunitari, la formació del consens com a expressió del fer-se present del Crist viu en l'Esperit, i l'assumpció d'una decisió en una corresponsabilitat diferenciada» (DF 28).

La crida del Sínode al discerniment en comú és inequívoca des del seu mateix inici fins al *Document final*: a partir de les diferents fases de consulta, ha posat en evidència que la pràctica del discerniment és un mitjà eficaç per respondre als desafiaments i les oportunitats que es presenten en aquest temps en la vida de la Església.

**«Orientada a la missió,
implica reunir-se
en assemblea
en els diferents nivells
de la vida eclesial»**

«En la pregària i en el diàleg fratern, hem reconegut que el discerniment eclesial, la cura dels processos de presa de decisions i el compromís de donar compte de la pròpia actuació i d'avaluar el resultat de les

decisions preses són pràctiques amb les quals responem a la Paraula que ens indica els camins de la missió» (DF 79).

El *Document final* qualifica el discerniment com a «eclesial», el defineix com a «mètode sinodal» i en descriu els seus fonaments. El

discerniment exercit pel Poble de Déu en vista de la missió, el podem qualificar d'«eclesial» (DF 81). Serà el mètode per a una presa de decisions en una corresponsabilitat diferenciada (cf. DF 87).

Presenta el seu fonament en la doctrina del Vaticà II: «El Poble de Déu, partícip de la funció profètica de Crist (cf. *Lumen gentium* 12), “procura destriar en els esdeveniments, exigències i desitjos, que comparteix amb els seus contemporanis, quins són els signes veritables de la presència o del designi de Déu” (*Gaudium et spes* 11). Aquesta tasca eclesial del discerniment s'arrela en el *sensus fidei*, comunicat per l'Esperit Sant a tots els batejats (cf. DF 81), que es pot descriure com aquest “olfacte” o capacitat instintiva del Poble de Déu, sota la guia dels pastors (cf. LG 12) per “trobar nous camins que el Senyor obre a la seva Església”» (Francesc, *Discurs en el 50è aniversari de la institució del Sínode*, 17 d'octubre de 2015). El mateix papa Francesc advertia que «el *sensus fidelium* no es pot confondre amb la realitat sociològica d'una opinió majoritària» (*Discurs als membres de la Comissió Teològica Internacional*, 6 de desembre de 2013).

El discerniment es fa en un ambient de fe i d'escolta

Ja s'ha suggerit més amunt, el Sínode és molt clar en definir que el «discerniment eclesial no és una tècnica organitzativa, sinó una pràctica espiritual que cal viure en la fe» (DF 82). Es fa indispensable un ambient de fe perquè només des d'ella serà possible que el discerniment en comú s'interpreti com la recerca del «que diu l'Esperit a les Esglésies» (Ap 2,7).

Igualment, l'escolta és la condició essencial del discerniment. Mai és l'afirmació d'un punt de vista personal o de grup, ni es resol en la simple suma d'opinions individuals; cadascú està obert a escoltar allò que els altres comparteixen per buscar junts què vol el Senyor. S'exigeix «l'escolta vulnerable» capaç de canviar de parer en l'escolta atenta de l'opinió o el parer dels altres participants.

En el discerniment es parla i s'escolta en plena igualtat. Això no vol dir que no hi ha diversitat de carismes: de l'autoritat, de l'ensenyament, de la profecia, però quan ens ajuntem a cercar i escoltar la veu de l'Esperit, ens els traïem; en el discerniment tots som deixebles de l'escola de l'Esperit; i en el procés aportem i acollim allò que l'Esperit ens diu a cadascú personalment o a través dels altres.

El Sínode afirma que «requereix llibertat interior, humilitat, pregària, confiança mútua,

**L'«escolta vulnerable»
requereix humilitat,
obertura, paciència
i implicació,
i un gran respecte**

obertura a la novetat i abandonament a la voluntat de Déu» (cf. DF 82).

En efecte, la pràctica del discerniment ens fa humils, en el sentit que no ens sentim en possessió de la veritat, sinó oberts a contribuir amb allò que escoltem i a acollir allò que se'ns ofereix. D'altra banda, «l'escolta vulnerable» requereix humilitat, obertura, paciència i implicació i un gran respecte per les intervencions dels altres, que de vegades ens porta a canviar les nostres idees o els nostres raonaments previs.

Hi ha un aspecte sobre el qual cal estar molt atent, ja que en el discerniment en comú ens pot jugar una mala passada: els interessos propis i la voluntat pròpia; poden impedir la veritable capacitat de discernir, de cercar amb autenticitat. Quan a l'Evangeli Jesús diu: «Si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix...» (cf. Mt 16,24). Aquest «jo» al qual cal renunciar s'anomena «voluntat pròpia» tan unida als «amarratges afectius i ideològics» que sovint enfosqueixen la intenció recta, la netedat de la visió. Són els nets de cor els que veuen Déu.

Estiguem atents, perquè hi ha reunions de grups eclesials, aparentment discernint en comú, en què cadascú exposa la seva visió sense abans haver conegut i purificat els seus interessos ni la seva voluntat pròpia o del grup, sense haver-se disposat a escoltar amb actitud d'«escolta vulnerable». En aquestes reunions no s'escolta realment l'Esperit, cadascú s'escolta a ell mateix; quan tots han parlat s'intenta crear un «consens» i és possible que s'aconsegueixi rebaixant les exigències perquè càpiguen totes les opinions, perquè tot sigui

possible, tothom queda content; tothom conserva intactes les pròpies voluntats, els seus propis interessos. En realitat, no hi ha hagut un discerniment espiritual en comú.

04 La docilitat a l'Esperit

Pel que hem dit fins aquí, és clar que en el discerniment cal deixar un ampli espai a l'actuació de l'Esperit. La decisió no és fruit d'un esforç voluntarista. La decisió es descobreix, no es fabrica, i l'Esperit ens la va mostrant. El procés del discerniment té en compte totes les nostres qualitats, i considera les dades i les diverses anàlisis de la realitat, però no els hi correspon l'última paraula, sinó donar una base de concreció i ajuda en el camí espiritual que se segueix (cf. *Instrumentum laboris* 64). L'Esperit és el que il·lumina la voluntat per triar una opció concreta. Això significa que en tots els qui participen en la recerca hi ha unes actituds espirituals que garanteixen i fan fructífer aquest procés de decisió.

La docilitat a l'Esperit: és allò oposat a les actituds «il·luminades», l'autosuficiència que debilita la recerca en comú, amb la pretensió de cercar i trobar en solitari la voluntat de Déu. Es viuen com no necessitats de cercar, ni aprendre. No escolten Déu, encara que creguin que sí que el busquen; tampoc escolten els altres, perquè ja ho saben tot; abans d'iniciar el procés de discerniment tenen clar què cal decidir, què hem de fer, quina opció s'ha de prendre, etc. És aquí on pot existir un dels enganys més grans del mal esperit.

Vetlleu i pregueu, per no caure en la temptació.
L'esperit de l'home és prompte, però la seva carn és feble.
Mc 14,38

Efectivament, és convenient assenyalar que l'experiència de la temptació referida al nostre «jo» egocèntric, tan difícil de renunciar, es repeteix en la vida del cristià però també, i no ho hem d'oblidar, en l'esdevenir i la tasca de les comunitats, els grups i les institucions eclesials. Quan ens disposem a discernir en comú, cal tenir molt en compte l'existència dels enganys i les temptacions del mal esperit. Practicar la nostra llibertat interior és difícil. No només perquè ensopega amb obstacles externs, sinó perquè en nosaltres hi ha obstacles més subtils encara. La lògica anti-evangèlica arrelada en el nostre cor es manifesta de múltiples maneres: en afany de prestigi, protagonisme, desig de poder, domini, cura de la pròpia imatge... i està més endins nostre del que pensem, esperonada a més pels elements culturals de l'ambient social en què transcorre la nostra història. No podem ser ingenus. Però, a més, la força d'aquest «mal esperit» rau en la seva habilitat i subtileza, en la capacitat d'enganyar; això és el que el fa veritablement fort i temible. En un discerniment, sense mala voluntat, mai no reconeixerem, ni tan sols de vegades, davant de la nostra pròpia consciència, que busquem el poder i el prestigi, els nostres interessos personals o els del meu grup, quan estem defensant una alternativa concreta; l'emmascarem amb mil raons.

Cal, doncs, prendre's seriosament el combat espiritual, com ha comentat el papa Francesc diverses vegades. L'Evangelí ens adverteix que «l'home és prompte, però la seva carn és feble», i per això suggereix la necessitat de mantenir-se desperts i demanar no cedir a la temptació (Mc 14,38). La vigilància que ens recomana Jesús (cf. Mt 26,41) pertany a l'essència del procés de discerniment.

06 Escolta i acollida de l'Esperit

Per tant, podríem dir que el discerniment espiritual, més que una pràctica, pressuposa una manera de viure en l'Església, una actitud teològica fonamental; implica que vivim tenint en compte que Déu és present en la història i dirigeix aquesta història, i que Déu es comunica, parla a la seva Església, a una comunitat, a una congregació religiosa. «L'Esperit, que el Pare ha enviat en el nom de Jesús i que ho ensenya tot (cf. Jn 14,26), guia els creients en tot moment “a la veritat sencera” (Jn 16,13)» (DF 81). Nosaltres, doncs, en el discerniment busquem aquest voler de Déu, i en alguns moments i situacions de manera particular. Busquem amb la confiança que el trobarem perquè Déu surt a trobar-nos. La seva voluntat és un do, un regal de la seva bondat infinita. Buscar i trobar, i una vegada trobada aquesta voluntat portar-la a la pràctica, prendre decisions. El pressupòsit és, per tant, un acte de fe i confiança en què Déu vol comunicar-se, parlar-nos, vol transmetre la seva voluntat i la podem conèixer.

Per això, en el procés de discerniment de recerca del que Déu vol, no es valora prèviament tant la major o menor unanimitat d'opinions, o tenir una perspectiva en comú, com la comunió dels cors en la recerca i el desig d'obeir a la voluntat

**L'escolta de la Paraula
de Déu és el punt
de partida i el criteri
de tot discerniment eclesial**

de Déu, sigui quina sigui. Que hi hagi perspectives i parers diferents enriqueix la recerca i el discerniment en comú.

El *Document final* constata: «L'escolta de la Paraula de Déu és el punt de partida i el criteri de tot discerniment eclesial» (DF 83). La Sagrada Escriptura constitueix un testimoni per excel·lència de la comunicació de Déu amb la humanitat. Testifica que Déu ha parlat al seu poble i ho continua fent, i indica els llocs on podem escoltar la seva veu. Déu parla a través de la meditació personal i comunitària... parla a la comunitat en la Litúrgia... a través de l'Església que és mare i mestra, a través de la seva tradició viva i les seves pràctiques, inclosa la devoció popular... Déu continua parlant a través del clam dels pobres i dels esdeveniments de la història humana..., parla en la consciència personal de cadascú (cf. DF 83).

Déu és comunicació. Per això, el gran imperatiu a Israel és: escolta!!! i el pitjor retret profètic, és el de l'enduriment del seu cor, i no escoltar la Paraula de Déu.

Si al grup, la comunitat o el consell que es disposa a discernir en comú no es donen aquestes disposicions, podem parlar de discerniment però més aviat es tracta d'un diàleg, una deliberació, un compartir opinions i parers, com fan els consells d'administració de les empreses quan han de prendre decisions o buscar allò que més els convé en determinades situacions.

07 Les mediacions

Per tant, hem de fer-nos conscients que l'Esperit actua sempre en el món i en l'Església a través de mediacions històriques i de mediacions humanes; en el discerniment en comú, aquestes mediacions són tots els que participen en el discerniment concret que es pretén fer. Totes les mediacions humanes són imperfectes, tenen deficiències, que poden impedir la mediació; és a dir, entorpir el fet de ser transmissors d'aquesta Paraula de Déu que es busca i es vol escoltar a través de la paraula dels germans i les germanes que hi participen. D'aquí la necessitat de reflexionar i pregar per ser-ne conscients. Ja que en el discerniment ens disposem a escoltar què vol Déu, què diu Déu a aquesta Església, a aquest consell en aquesta situació concreta, quina és la seva voluntat per a aquesta decisió que volem prendre. Hi ha, doncs, una responsabilitat en deixar-se fer, amb la gràcia de Déu, instruments dòcils, mediacions fidels que no entorpeixen, sinó que són transmissores del que Déu parla a aquesta Església, a aquesta comunitat, a aquest consell, a aquest grup, en aquest moment, en aquestes circumstàncies.

El discerniment es fa sempre en un context concret, les complexitats i les peculiaritats del qual cal conèixer tant bé com sigui possible. Sens dubte que el discerniment espiritual necessita l'anàlisi de les dades de la realitat i de les ciències socials, analitzades i percebudes tan bé com sigui possible; no les ignora ni les elimina, però va més enllà d'aquesta anàlisi. El Sínode indica la necessitat de valdre's d'alguns mitjans com una exegesi adequada dels textos bíblics que ajudin a interpretar-los i comprendre'ls, evitant enfocaments parcials i fonamentalistes, els ensenyaments del magisteri de l'Església, etc. (cf. DF 85).

El Sínode assenyala a partir de la base de l'experiència sinodal alguns elements clau que no haurien de faltar en un procés de discerniment (cf. DF 84):

- A** **La presentació clara de l'objecte del discerniment**
i posar a disposició tota la informació i els instruments adequats per a la seva comprensió. En algunes circumstàncies, per la naturalesa complexa del que es discerneix, es pot convidar algunes persones que puguin oferir aclariments i informació rellevant sobre la matèria que cal elegir. Tots els participants han de tenir tota i la mateixa informació.
- B** **Deixar clar des del principi la manera de prendre la decisió**
Si cal prendre una decisió final en el grup és convenient definir el tipus de majoria requerida, si es decideix per consens, o si hi ha alguna autoritat que decidirà una vegada escoltat el grup. «El subjecte responsable a qui correspon l'assumpció de la decisió» (DF 93 a).
- C** **Un temps adequat per preparar-se amb la pregària,**
l'escolta de la Paraula de Déu i la reflexió personal sobre el tema. La pregària ha de ser molt present. Sense clima de pregària no és possible discernir en l'Esperit. El que cadascú aporta ha de ser fruit de la pregària.

- D** **Examinar la disposició interior de llibertat pel que fa**
als propis interessos, personals o de grup, i un compromís amb
la recerca del bé comú. Atenció als prejudicis i els afectes desor-
denats.
- E** **Una escolta respectuosa**
i profunda de les paraules dels altres que hi participen.
- F** **La recerca del consens més ampli possible**
que sorgirà, en primer lloc, si hi ha en tots les actituds de lliber-
tat interior, i a través d'allò que més «fa abusar els cors» (cf. Lc
24,32), sense amagar els conflictes i sense cercar compromisos a
la baixa.
- G** **La formulació pels qui dirigeixen el procés del consens**
assolit i la seva presentació a tots els participants, perquè pu-
guin expressar si hi estan d'acord o no. Si s'adhereixen al resul-
tat que, sent majoritari i havent mantingut en tot el procés les
actituds requerides, s'hauria d'interpretar com a expressió de la
voluntat de Déu. I aleshores es parlaria d'haver arribat a una
unanimitat.

D'aquesta manera, el discerniment integra la participació de tots i cadascú, constituint un nosaltres, i el seu resultat retorna a cadascú, ja que «compromet l'adhesió de tots, també quan no s'ha acollit la pròpia opinió» (DF 84). Preveient la contribució de totes les persones implicades, el discerniment eclesial és alhora condició i expressió privilegiada de la sinodalitat, en què es viuen juntes comunió, missió i participació. El discerniment és més ric com més s'escolta a tothom. Per això és essencial promoure una àmplia participació en els processos de discerniment (cf. DF 82).

10 Formació

El *Document final* crida l'atenció que «en les Esglésies locals, a partir de les petites comunitats eclesials i de les parròquies, és fonamental oferir oportunitats de formació que difonguin i nodreixin una cultura del discerniment eclesial per a la missió, en particular entre els qui ocupen funcions de responsabilitat» (DF 86). I afegeix la conveniència de formar acompanyants i facilitadors que contribueixen molt positivament en els processos de discerniment.

A la Part V del *Document final* dedicat a «formar un poble de deixebles missioners» s'emfatitza que perquè el Poble sant de Déu pugui testimoniar tota l'alegria de l'Evangeli, creixent en la pràctica de la sinodalitat, necessita una formació adequada per a un estil renovat en les relacions eclesials, noves dinàmiques participatives i discerniment eclesial (cf. DF 14).

Mètodes per a un discerniment en comú

El Sínode reconeix en l'Església una varietat d'enfocaments i metodologies del discerniment, i demana un «diàleg cordial» amb vista a una «missió comuna» evitant els «enrocs identitaris» (cf. DF 86).

En primer lloc, podem destacar que el mètode de la «Conversa en l'Esperit» pot ser molt útil per a un discerniment en comú. Es troba àmpliament exposat a l'*Instrumentum laboris* (nn. 32-42) per a la primera sessió (octubre de 2023).

A continuació es presenta, per si ajuda, l'esquema d'un mètode:

1

PREPARACIÓ

La persona responsable convoca el grup que discernirà. Pot ser la que animarà, com a facilitador, el procés. O bé l'autoritat que prendrà la decisió final després d'escoltar el grup. És convenient que siguin dues persones diferents.

És important aclarir des del començament com es prendrà la decisió final.

Aclarir bé l'objecte del discerniment i si tothom té tota la informació necessària. Aquí podrien intervenir persones tècniques, experts que faciliten tota la informació necessària i possible.

2

REFLEXIÓ I PREGÀRIA PERSONAL

Es dedica un temps a la reflexió personal sobre la qüestió. S'ofereix algun passatge de la Paraula de Déu que tingui alguna relació amb allò sobre el qual es vol obtenir llum en el discerniment. Demanar llum i llibertat interior per no deixar-me portar

per pors, prejudicis, gustos, afectes desordenats, ideologies, preferències, etc.

S'emfatitza de nou la importància de les disposicions interiors: escolta atenta, oberta, vulnerable perquè cada participant vagi acollint el sentir del grup i vagi captant a poc a poc quina és la voluntat de Déu sobre l'objecte del discerniment.

3

COMPARTIR

L'escolta de la Paraula de Déu i la reflexió personal sobre el tema. La pregària ha de ser molt present. Sense clima de pregària no és possible discernir l'Esperit. El que cadascú aporta ha de ser fruit de la pregària.

Primera ronda

Es fa la posada en comú de tots els participants. Es recomana que sigui breu i es porti per escrit. Tots escolten. Ningú interromp. No hi ha debat ni objeccions. El facilitador té cura que ningú no es passi del temps assenyalat per a cada intervenció. Ideal és no passar de quatre minuts.

Segona ronda

Cada participant posa en comú allò que més li ha arribat o ressonat en el seu esperit del que ha escoltat. Fer servir només un parell de minuts per intervenció.

Tercera ronda

Es busca recollir el fruit del compartir. S'aniran exposant els punts de convergències que han resultat; s'acullen i es consideren les altres aportacions que no apunten al consens. Es pot deixar un temps de pregària i de reflexió i

tornar a compartir per si és possible arribar a un consens ampli.

4

RESULTAT DEL DISCERNIMENT

Dependrà de la manera com es prengui la decisió.

Si és l'autoritat present, haurà d'exposar si ha aconseguit tenir prou elements de judici per prendre la decisió.

Si és el grup qui pren la decisió, serà el mateix grup qui jutjarà si ha assolit un grau suficient de consens. Si és així, el discerniment s'ha acabat.

Si no és per unanimitat, seria important que els que no comparteixen el consens poguessin acollir el parer de la majoria com a veu de l'Esperit i unir-se al resultat final.

5

SI ÉS NECESSARI PROSSEGUIR

Si no s'ha arribat a aquest final, caldrà reflexionar com continuar.

Heus aquí algunes possibilitats:

- A) Deixar reposar el tema durant uns dies; compromís de tots de pregar i reflexionar sobre les seves posicions. I tornar a fer nou procés.
- B) Recollir més informació i compartir-la, si la dificultat de no arribar al consens ha tingut aquesta causa.

12 **Altres mètodes per al discerniment eclesial**

12.1 **La Conversa en l'Esperit**

La «Conversa espiritual» o «Conversa en l'Esperit» (utilitzat indistintament) és un mètode, una eina, que va molt més enllà de les paraules. Requereix estar atents als moviments espirituals en un mateix i en les altres persones durant la conversa, el que requereix estar atent a alguna cosa més que a les paraules expressades.

Principalment se centra en la capacitat d'escoltar Déu, un mateix i l'altre. I de reconèixer/discernir com l'Esperit Sant es va fent present entre les persones que conversen, en una atmosfera de confiança, acolliment i gran llibertat per expressar-se. Aquesta escolta activa va seguida d'una interiorització i d'una acollida dels altres, tal com són, sabent que estem en «terra sagrada» (cf. Ex 3, 5).

Una altra actitud fonamental de la conversa espiritual és la de parlar des del cor i amb el cor del que s'està experimentant en cada moment a nivell espiritual, conscients de la presència i la participació de l'Esperit Sant en el procés de compartir i discernir.

Passos bàsics de la conversa en l'Esperit

1 PREPARACIÓ

Abans d'anar a la reunió del grup, els participants dediquen un temps de pregària i de reflexió personal al tema en qüestió.

2 REUNIÓ

L'ideal és que cada grup estigui format per 6-8 persones. Es nomena un facilitador per a la reunió del grup i aquest dona la benvinguda a tots els participants. Es proclama una pregària d'obertura i cada persona pot compartir una o dues paraules que descriguin el seu estat interior en aquell moment, o una mínima presentació en el grup.

3 PRIMERA FASE

«Prendre la paraula i escoltar»

Cada persona va compartint el fruit de la pregària personal. Tot hom té el mateix temps per parlar (un màxim de 3 minuts).

L'objectiu és escoltar-se els uns als altres en lloc de limitar-se a expressar allò que un vol dir. Es convida els participants a obrir els cors i les ments per escoltar qui està parlant, i estar atents a com es mou l'Esperit Sant. Durant aquesta ronda no hi ha discussions ni interaccions entre els participants, excepte per demanar aclariments sobre una paraula o una frase, si cal.

4 SILENCI

Es guarda un temps de silenci d'entre 2 o 3 minuts, mentrestant els participants estan atents a com s'han sentit durant la primera ronda, què els ha impactat en escoltar-la i quins han estat els punts notables de consol o desolació, si n'hi ha.

5 SEGONA FASE

«Deixar espai als altres
i a l'Altre»

Els participants comparteixen el que ha sorgit en el seu interior durant el temps de silenci. Ningú no està obligat a parlar, i els participants poden compartir espontàniament sense cap ordre en particular. No és un moment per discutir o refutar el que diu un altre, ni per sortir a parlar del que els participants van oblidar esmentar en la primera ronda. Més aviat és una oportunitat per respondre a preguntes com:

- ♦ Com m'ha afectat el que he sentit?
- ♦ Hi ha un fil conductor en el que s'ha compartit? Falta alguna cosa que esperava que es digués?
- ♦ M'ha commogut especialment alguna de les intervencions?

6 SILENCI

Es guarda un altre temps de silenci de 2 o 3 minuts perquè els participants observin com s'han sentit durant la segona ronda i, en particular, quins punts clau semblen estar sorgint en el grup.

Els participants comparteixen allò que ha sorgit del temps de silenci anterior. També poden prendre nota de les maneres com l'Esperit Sant pot estar mobilitzant el grup.

Finalment, el grup pot repassar i reflexionar breument sobre el desenvolupament de la conversa i decidir quins en són els punts principals, que recollirà per escrit.

Esquema de la Conversa en l'Esperit

La Conversa en l'Esperit

Una dinàmica de discerniment en l'Església sinodal

Silenci, pregària i escolta
de la Paraula de Déu

«Prendre la paraula i escoltar»

Cadascun intervé per torn a partir de la seva experiència i pregària, i escolta amb atenció la contribució dels altres (en 3 minuts).

Silenci i pregària

Preparació personal

Confiant-se al Pare, conversant en la pregària amb el Senyor Jesús i posant-se a l'escolta de l'Esperit Sant, cadascun prepara la seva contribució sobre la qüestió que s'està cridat a discernir.

Silenci i pregària

«Construir junts»

Es dialoga junts a partir del que ha emergit precedentment per discernir i recollir el fruit de la Conversa en l'Esperit: reconèixer intuïcions i convergències; identificar discordances, obstacles i preguntes posteriors. És important que cadascun pugui sentir-se representat en el resultat del treball. «A quins passos ens està cridant, junts, l'Esperit Sant?»

«Deixar espai als altres i a l'Altre»

Cadascun comparteix, a partir d'allò que els altres han dit, el que més ha ressonat en ell/ella i allò que ha suscitat en ell/ella més resistències, deixant-se guiar per l'Esperit Sant: «Quan, escoltant, s'abrusava el meu cor?» (en 2-3 minuts)

Pregària final d'agraïment

12.2 Reconèixer, interpretar i elegir

Aquest mètode de discerniment, diu el papa Francesc, «ens porta a reconèixer els mitjans concrets que el Senyor predisposa en el seu misteriós pla d'amor, perquè no ens quedem tan sols en les bones intencions» (*Gaudete et exsultate* 169). Per això, «convé aclarir allò que pugui ser un fruit del Regne i també allò que atempta contra el projecte de Déu. Això implica no sols reconèixer i interpretar les mocions del bon esperit i del dolent, sinó —i aquí hi ha l'arrel decisiva— triar les del bon esperit i rebutjar les del dolent» (*Evangelii gaudium* 51).

RECONÈIXER

En aquest pas no es tracta únicament d'expressar com nosaltres veiem qualsevol qüestió o tema que anem a treballar, sinó de mirar a través dels ulls de Déu per reconèixer des d'ells aquesta realitat concreta. Reconèixer significa examinar alguna cosa per comprendre'n la naturalesa i les circumstàncies.

No és només un exercici en què es posa en joc la nostra intel·ligència, sinó sobretot suposa atenció i obertura de ment i de cor per contemplar persones i realitats amb la mirada de Déu.

Una vegada hem observat la nostra realitat, l'hem de posar a la llum de la Paraula i del magisteri de l'Església. Novament es tracta de cercar la mirada de Déu en la realitat que hem reconegut, d'aprofundir en el sentit –això significa interpretar– per comprendre què ens demana, individualment i comunitàriament, en aquest moment. És important que la nostra actitud sigui de docilitat a l'Esperit, deixant-nos qüestionar per Ell i pels germans i germanes.

INTERPRETAR

ELEGIR

Hem observat la realitat eclesial en què estem inserits i vivim la nostra fe. Hem compartit les nostres inquietuds i les hem posat sota el tamís del pla de Déu. Ara és el moment de concretar allò que ens ha inspirat la nostra reflexió i la nostra pregària i traduir-ho en compromisos específics a nivell personal i comunitari.

12.3 **Veure, jutjar i actuar**

Cada persona prepara, en pregària, la seva reflexió per compartir-la posteriorment amb els altres membres del grup. A través d'aquest mètode, de mica en mica, es va generant un estil que ens ajuda a viure amb els ulls i el cor oberts, il·luminats per la fe, i ens ajuda a fer realitat la coherència fe-vida en els esdeveniments del nostre dia a dia.

Es tracta d'apropar-nos a la realitat des de la fe. Descobrir la vida en profunditat i detectar les causes i les conseqüències de qualsevol esdeveniment a nivell personal, ambiental o estructural. Aprendre a mirar la realitat que ens envolta amb els ulls de Déu, a mirar com ell mira. I, sobretot, és descobrir la presència de Déu que es revela i il·lumina tota la nostra vida.

Per això hem d'estar atents i fixar-nos en fets particulars i concrets, que passin en la nostra vida i que estiguin relacionats amb el tema que es reflexiona perquè ens il·luminin en el discerniment posterior.

És el moment de deixar-nos il·luminar per la Paraula de Déu que ens crida al canvi i la conversió. El moment per a la trobada personal amb la Paraula i amb Jesucrist. No és una recerca de receptes o justificacions davant de les nostres conviccions, sinó que es tracta d'escoltar les crides que el Senyor ens fa, deixar-se guiar per la seva voluntat i oferir la nostra disponibilitat. Des de la pregària respondre a la pregunta: «Senyor, què vols de mi? Què em/ens demanes a la llum de la teva Paraula?», i així donar resposta a allò que la vida ens va plantejant.

Si ens limitéssim al VEURE i al JUTJAR la reflexió es quedaria en un pla teòric, per això les crides rebudes es tradueixen en obres, fets, actituds evangelitzadores. És el moment de passar a l'acció, de provocar un compromís que més que una activitat va generant en nosaltres una manera de ser i fer, una fidelitat que, traduïda en fets, ens transforma i transforma la realitat. L'actuar és l'«acció de gràcies» que implica la resposta generosa i amorosa a Déu que ens va estimar primer, és respondre de manera agraïda a Déu que ens crida a ser fidels al seu pla de salvació.

Algunes característiques a tenir presents en plantejar-nos tant els compromisos personals com els grupals: concrets, realistes, proporcionats a les nostres forces i possibilitats, que intentin donar resposta al tema tractat i avaluables.

12.4 *Lectio divina* comunitària

La *Lectio divina* és «una lectura, individual o comunitària, d'un pas-satge més o menys llarg de l'Escriptura acollida com a Paraula de Déu i que es desenvolupa sota la moció de l'Esperit en meditació, pregària i contemplació» (Pontifícia Comissió Bíblica, *La interpreta-ció de la Bíblia en l'Església*, 2, 1993).

01. PREPARAR-NOS A LA PARAULA

(STATIO)

Invocació

Posa't en presència
de Déu i invoca
l'Esperit Sant.

Fer silenci exterior i interior. Estar en presència del Senyor, contemplant. Fer una pregària de petició: «Humilment us demanem, Senyor, que sou la llum veritable i la font mateixa de tota llum, que, meditant fidelment la vostra Paraula, visquem sempre en la vostra claredat...».

02 LECTURA CREIENT (LECTIO)

Proclamar el text assaborint la Paraula i descobrir el missatge de fe que guarda el text bíblic. Què diu el text? Fixar-se en tots els detalls: persones, circumstàncies, actituds, llocs, expressions...

Lectura

Pregunta't:
Què diu el text?
Si és possible,
busca alguna
reflexió
del magisteri.

03. MEDITAR LA PARAULA (MEDITATIO)

Meditació

Busca
què vol dir-te Déu
en aquest passatge.

Fer una reflexió breu sobre l'Evangeli llegit. La lectura que s'ha fet, què em diu a mi, personalment? Què em suggereix? Mirar l'escena i la nostra vida. Com ho estem vivint en la nostra família, grup, parròquia...?

04. PREGAR AMB LA PARAULA (ORATIO)

Des del text llegit i meditat, Paraula de Déu, què li diem ara al Senyor? Preguem, dialoguem i entrem en conversa personal amb el Senyor. Compartir el que s'ha pregat, amb la comunitat.

Pregària

Parla, Ell t'escolta,
què és allò
que inquieta
el teu cor,
i digueu-li-ho.

Contemplació
Escolta atentament
amb el cor
i posa en pràctica
el que el Senyor
t'ha dit.

05. CONTEMPLAR EL QUI ÉS LA PARAULA (CONTEMPLATIO)

Vull identificar-me amb tu, Senyor! Contemplo Jesús: en el rerefons d'aquesta escena, en la seva vida...

06. VIURE LA PARAULA, COMPROMÍS (ACTIO)

Jo, què he de fer? Senyor, què vols de mi? A què em compromet el missatge de fe que hem vist en aquest relat? Els qui s'han trobat amb Jesús no poden callar la notícia...

Acció

És el teu moment,
actua d'acord
amb la voluntat
de Déu.

Acció
de gràcies

07. PREGÀRIA D'ACCIÓ DE GRÀCIES

Acabar donant gràcies al Senyor per tot allò descobert i compartit.